

9 CỘNG VỚI MỘT SỐ

(1 tiết)

A. Mục tiêu

1. Kiến thức, kĩ năng:

- Thực hiện được phép tính $9 + 5$.
- Khái quát hoá được cách tính 9 cộng với một số.
- Vận dụng:
 - Thực hiện tính nhẩm 9 cộng với một số (cộng qua 10 trong phạm vi 20).
 - Tính toán trong trường hợp có hai dấu phép tính cộng để kiểm chứng cách tính 9 cộng với một số.

2. Năng lực chú trọng: tư duy và lập luận toán học; mô hình hoá toán học; giao tiếp toán học; giải quyết vấn đề toán học; sử dụng công cụ, phương tiện học toán.

3. Tích hợp: Toán học và cuộc sống, Tự nhiên và Xã hội, Tiếng Việt.

B. Thiết bị dạy học

GV: 20 khối lập phương, HS: 10 khối lập phương.

C. Các hoạt động dạy học chủ yếu

KHỞ ĐỘNG

Trò chơi HỎI NHANH – ĐÁP GỌN

GV có thể ra các câu hỏi, chẳng hạn:

- 9 thêm mấy được 10?
- 6 gồm 1 và mấy? 8 gồm 1 và mấy?
- Có 1 chục và 4 đơn vị, ta được số mấy?

BÀI HỌC VÀ THỰC HÀNH

1. Thực hiện phép tính $9 + 5$

Có thể cho HS thực hiện bằng hình thức **Dạy học thông qua GQVĐ**.

HS hoạt động nhóm bốn.

Bước 1: **Tìm hiểu vấn đề.**

HS đọc câu hỏi, **quan sát** hình ảnh, **nhận biết** được vấn đề cần giải quyết:
 $9 + 5 = ?$

Bước 2: **Lập kế hoạch.**

- HS **thảo luận** cách thức tính $9 + 5$, có thể dùng các công cụ hỗ trợ như các khối lập phương, ngón tay, hình vẽ (||| ... mỗi con cá là một vạch), ...
- Khi GV hỏi cách làm, HS chỉ cần **thông báo** làm bằng cách đếm hay **tính**.

Bước 3: **Tiến hành kế hoạch.**

Các nhóm thực hiện, viết phép tính ra bảng con, một vài nhóm trình bày ngắn gọn cách làm. Có thể xây ra một số tình huống sau:

– **Đếm:**

Đếm từ 1 đến 14.

Đếm từ 9 đến 14.

Đếm từ 5 đến 14.

...

– **Tính:**

Tách 1 ở 5, gộp với 9 cho đủ chục rồi lấy 10 cộng với 4.

Tách 5 ở 9, gộp với 5 cho đủ chục rồi lấy 10 cộng với 4.

...

Bước 4: **Kiểm tra lại.**

GV giúp HS **kiểm tra**:

- Kết quả.
- Phép tính có phù hợp vấn đề cần giải quyết $9 + 5 = ?$

2. Giới thiệu 9 cộng với một số

GV có thể tiến hành theo trình tự sau:

- **Thể hiện** phép tính bằng trực quan.

Giúp HS **cảm nhận** về số (số các khối lập phương có tất cả nhiều hơn 10, nên ta có số lớn hơn 10).

Số lớn hơn 10 nên **ngĩ** ngay tới chục và đơn vị.

Ta **tách** 1 khối lập phương ở 5 khối lập phương **gộp** với 9 khối lập phương cho đủ chục.

Có 1 chục và 4 đơn vị, có số 14.

Vậy $9 + 5 = 14$.

- Khái quát hoá.

GV vừa viết vừa nói: Muốn lấy 9 cộng với một số, ta tách 1 ở số sau, cộng với 9 cho đủ chục rồi cộng số còn lại.

Ta tách 1 ở số sau để làm gì? (Để gộp với 9 cho đủ chục).

Ta luôn **Gộp cho đủ chục rồi cộng với số còn lại** (HS lặp lại nhiều lần).

Lưu ý, GV có thể giới thiệu: **Gộp cho đủ chục rồi lấy 10 cộng với số còn lại.**

LUYỆN TẬP

Bài 1:

- HS tự **tìm hiểu** và **thực hiện** (bảng con).
- Khi sửa bài, giúp HS **nhận biết** $9 + 1 + 6 = 9 + 7$.

Bài 2:

- HS nhận biết: các phép tính trong bài đều là 9 cộng với một số.
Muốn cộng 9 với một số ta làm thế nào? (**Gộp cho đủ chục rồi cộng với số còn lại**).
Làm sao để đủ chục? (Tách 1 ở số sau).
- Khi sửa bài, thường xuyên cho HS nhắc lại cách cộng 9 với một số.